

dig Maade — i den tyffe Rigsdag er det betegnet som en henrykkelig Maade at optræde paa. I mange Byer, hvor de kunde magte det, have de sat Bisidder af deres Parti baade paa Arbejdernes og Arbejdsgivernes Pladser. I alt Fald kan det fra et Sted bestemt oplyses, at Folk, der havde været Arbejdsgivere, men som derefter vare blevne Arbejdere igen, optraadte som Arbejdsgivere og slog sig sammen med Socialdemokraterne, hvorved disse fik Overmagten. Udførelse af dem ere blevne straffede, og det er jo temmelig uhyggeligt, at Folk saaledes forledes til at indlade sig paa Valgsvig.

Det er de Bemærkninger, jeg foreløbig har at gøre til Udsnittet om Arbejdsretterne; jeg henviser i øvrigt til mine Udtalelser i forrige Samling. Jeg skal nu blot sige et Par Ord om, hvorledes Enighedskamrene ifølge de Oplysninger, jeg har faaet, virke i Thykland. Man havde sat stor Tillid til, at man kunde faa noget godt ud af Enighedskamrene, og den sidste erede Taler lod til at vente sig noget overordentligt af dem her; men nede i Thykland er man bleven meget skuffet i saa Henseende. Jeg talte med en Mand for et halvt Aars Tid siden, som havde været i Thykland og søgt Oplysninger derom, og han havde man svaret, at man ikke mente, at Enighedskamrene vare blevne anvendte der. Jeg har nu i Sommer selv søgt Oplysninger og fundet, at de have været anvendte der to Gange, og det er dog et meget tarveligt Resultat efter de store Forventninger, man har næret om det store Apparat. At Arbejderne kun have villet bruge dem to Gange i Anledning af de Sager, som ere opkomne i de Aar, der ere forløbene, siden Loven blev givet — det er sagt mig, at i Thykland har der alene i Forfjor været omtrent 40,000 Arbejdsrets-Sager, og i Løbet af 5 Aar har der naturligvis været en stor Masse Sager — det kalder jeg et tarveligt Resultat, og jeg kan ikke tro, at man her skulde komme til at bruge Enighedskamrene i nogen stor Udstrækning. Jeg tror, at det gaar meget bedre til, naar man gaar frem saaledes, som man gjorde her i Sommer, da en Organisation — det var virkelig en Organisation — nemlig Murernes her i Byen, standsede den store Kamp, som et æret Medlem (Knudsen) for lidt siden talte om, og som fandt Sted i en stor Del af Landet, maaste den største Del af Landet. Der kunde Enighedskamrene slet ikke være komne til at virke, thi de kunne kun virke i en Overøvrighedsreds, hvor en Arbejdsret er oprettet og kan danne et Enighedskammer. Et Enighedskammer kan efter Lovforslaget aldrig komme til at beskæftige sig med mere,

end hvad der ligger inden for en enkelt Overøvrighedsreds, og den trueude Lovout omfattede flere.

Til Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger. Jeg vil saaledes gerne rette et Spørgsmaal til den erede Minister om Forstaelsen af en Bestemmelse i § 1. Den første Del af Paragraffen, der handler om Arbejderne, er ikke vanskelig at forstaa, men i det andet Stykke hedder det, at ved Arbejdsgivere forstaaes de paagældende næringsdrivende, og Loven skal vel derefter kun gælde over for virkelig næringsdrivende. Her i Landet har man nu ingen Næringsafgift at betale, og der maa da vel være ment dem, der have taget Borgerstab eller faaet Ret til at drive Næring. Men der er jo nogle her i Landet, der drive Næring uden at have Næringsbevis. Jeg tror f. Eks. ikke, at Aktieselskaber, som drive Haandværk eller Fabrikdrift, have Næringsbevis; men jeg antager, at de skulle dog regnes for næringsdrivende. Dernæst er der andre, der drive stor Virksomhed uden at have Næringsbevis, f. Eks. Kommuner. Jeg tænker i Djeblykket paa Gasværkerne; Kjøbenhavns Kommune har f. Eks. et Gasværk, hvor den beskæftiger et meget stort Antal Arbejdere, og ligeledes beskæftiger den en stor Mængde Arbejdere ved Brødlægningsvæsenet, paa Kvægtorvet og ved mange andre Institutioner. Jeg er nu ikke sikker paa, om de, der arbejde for en Kommune paa en saadan Anstalt, kunne stævne deres Arbejdsgiver, Kommunen, for disse Retter. Det vilde være interessant at faa oplyst, hvem der i saa Fald skal møde for Kommunen. Jeg tror, at det maa klares i Loven, thi det vil næppe være rigtigt at sige, at Kommuner skulle være undtagne. Paa Frederiksberg er der f. Eks. et stort privat Gasværk, som ogsaa beskæftiger mange Mennesker. Det vilde da være besynderligt, om det skulde komme ind under Arbejdsretten, fordi det er paa Frederiksbergs Grund, men at paa Kjøbenhavns Grund skulde det ikke være saaledes. Ogsaa Staten har jo store Virksomheder, hvor den beskæftiger mange Arbejdere. Den erede Trafikminister har jo Masker af Smede, Maskinister, Jyrbødere og jævne Arbejdsmænd paa de store Værksteder, han staar i Spidsen for, og der er ogsaa en Del Personer, der ere beskæftigede ved Befordringsvæsenet til Lands, ved Sernbanerne. Komme de ogsaa ind under Loven? Thende kunne de næppe kaldes; mangfoldige kunne i alt Fald ikke komme ind under denne Betegnelse. Der er ligeledes Hærens Værksteder, Geværabrikken, Usherød Klædefabrik og Marinens Værksteder